

A KÚRIA mint felülvizsgálati bíróság

Pfv. III. 21. 625/2013/5. szám

A Kúria a Szűcs Péter Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Szűcs Péter ügyvéd) által képviselt I.r., II.r., III.r., IV.r., V.r., VI.r. és VII.r. felpereseknek a dr. Sándor Attila ügyvéd által képviselt alperes ellen kártérítés megfizetése iránt a Szekszárdi Törvényszék előtt 10.P.20.558/2009. szám alatt megindított és másodfokon a Pécsi Ítéltábla Pf.III.20.017/2013/9. számú ítéletével befejezett perében a jogerős ítélet ellen az alperes részéről 103. sorszám alatt benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán a 2014. április 30. napján megtartott tárgyaláson meghozta a következő

í t é l e t:

A Kúria a jogerős ítélet felülvizsgálattal támadott rendelkezéseit hatályában fenntartja.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg 15 nap alatt az egyetemlegesen jogosult felpereseknek 400.000 (négysszázezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget, míg a 2.646.500 (kettőmillió-hatszáznegyvenhatezer-ötszáz) forint felülvizsgálati eljárási illetéket az állam viseli.

Ez ellen az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

Az I.r. felperes korábbi négy terhességéből született gyermekei a IV-VII.r. felperesek. Az I.r. felperes ötödik terhessége során a terhesség hetedik hetében a terhesgondozás során ikerterhességet állapítottak meg, kóros méhszájállapotot rögzítettek, ezért veszélyeztetett terhesként gondozták, majd 2005. augusztus 18-án fenyegető vetélés miatt kórházba utalták. Az alperes augusztus 19-től fekvőbeteg ellátásba vette a terhest; méhtevékenység gátlást és megfigyelést rendeltek el, gyógyszeres kezelést kapott és ágynyugalmat biztosítottak a számára. Az I.r. felperesnél 2005. augusztus 23-án 16 óra körül görcs és hasfájás jelentkezett, a méhszáj négy ujjnyira kitágult, a magzatburok a hüvelybe boltosult. A szülés nem indult meg, ezért az alperes orvosai infúziót kötöttek be és a magzatok szívhangját monitorral ellenőrizték, majd a szülés hüvelyi úton való levezetése mellett döntöttek, anélkül, hogy a magzatok elhelyezkedéséről akár ultrahangvizsgálattal, akár az un. Leopold féle műfogás alkalmazásával meggyőződtek volna. Az „A” magzat - III.r. felperes - 20,30 kor született meg 820 gramm súllyal, rossz általános állapotban. Az első koponyavégű szülést követően a második magzat harántfekvése miatt császármetszést alkalmaztak; a műtéti előkészítést követően az éretlen „B” magzat B.M. 21,57 órakor született meg, rossz általános állapotban, 860 gramm súllyal, majd augusztus 24-én elhunyt.

Jogerős közbenső ítélet megállapította az alperes kártérítési felelősségét a III.r. felperes 2005. augusztus 23. napján egészségkárosodással történt megszületése miatt az I-VII.r. felpereseknek okozott károkért. A közbenső ítélet indokolása megállapította; a szülés kezdetekor az alperes nem vizsgálta a magzatok fekvését és a nyombani császármetszés indikációját. A „B” magzat esetében az

azonnali császármetszés, a gyorsabb megszületés növelte volna az életben maradás esélyeit. A császármetszés során biztosított anyai mintából *Streptococcus Agalactiae* kórokozó tenyésztett ki. Az I.r. felperes kórházi felvételekor az alperes a nyakcsatorna váladék bakteriális vizsgálatát nem végezte el, célzott antibiotikus kezelést nem alkalmazott. Az időben megkezdett antibiotikus terápia esélyt teremtett volna a koraszülés elmaradására, ezáltal a terhesség további viselésével a „B” magzat életben maradására, illetve az „A” magzat károsodásoktól mentes, vagy kisebb károsodással történő megszületésére. A III.r. felperes értelmileg akadályozott gyermek, fogyatékosága hátterében a központi idegrendszer sérülése áll, önálló életvitelre segítség nélkül a későbbi években sem lesz képes. Segítségre szorul a mindennapi élettevékenységekben, speciális nevelési igényű. Születése után trachea kanüllel lélegzett, ami a beszédfejlődés megkésetttségét idézte elő, ennek eltávolítására 2011 májusában került sor; majd 2011. augusztusban gégezáró műtétet végeztek. Egyéni fejlesztése speciális intézetben lehetséges. A gondozása, az egészségkárosodásával kapcsolatos orvosi vizsgálatok, rehabilitáció a szülők számára többletterhet jelent.

A felperesek keresetükben B.M. halálával és a III.r. felperes egészségkárosodásával összefüggésben felmerült vagyoni és nem vagyoni káraik megtérítésére kérték az alperes kötelezését.

Az elsőfokú bíróság kijavított ítéletével kötelezte az alperest, hogy fizessen meg az I.r. felperesnek 4.000.000 forint, a II.r. felperesnek 2.500.000 forint, a III.r. felperesnek 7.000.000 forint nem vagyoni kártérítést, az I.r. és II.r. felpereseknek, mint egyetemleges jogosultaknak 9.314.576 forint vagyoni kártérítést, ennek 2009. május 26. napjától járó késedelmi kamatát, továbbá 2012. november 1. napjától havi 62.260 forint járadékot, ezt meghaladóan, és a IV-VII.r. felperesek nem vagyoni kártérítés iránti keresetét elutasította.

A felperesek és az alperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét fellebbezett részében részben megváltoztatta és az alperest nem vagyoni kártérítés jogcímén terhelő marasztalás összegét az I.r. felperes javára 6.000.000 forintra, a II.r. felperes esetében 4.000.000 forintra, a III.r. felperes esetében 12.000.000 forintra és késedelmi kamatára, a hátralékos vagyoni kártérítés összegét 9.464.576 forintra emelte fel. Kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a IV-VII.r. felpereseknek személyenként 1.000.000 forint nem vagyoni kártérítést késedelmi kamatával együtt. Mellőzte annak megállapítását, hogy a peres felek költségeiket maguk viselik, és kötelezte az alperest 1.270.000 forint elsőfokú perköltség megfizetésére, egyéb fellebbezett részében az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta, így az alperes havi 62.260 forint járadék fizetési kötelezettségét megállapító rendelkezését. Az elsőfokú bíróság által helyesen megállapított tényállást kiegészítette az elsőfokú eljárásban beszerzett bizonyítékok adatai alapján a IV-VII.r. felperesekre, illetve a III.r. felperes születése és az M. nevű gyermek halála utáni időben a család megváltozott életére vonatkozó tényekkel és egyébként a tényállás kiegészítése ellenére is nagyobb részben egyetértett az elsőfokú bíróság által levont következtetésekkel. Az ítéletének indokolásában megállapította, hogy a néhai B.M. halála és a III.r. felperes súlyos egészségkárosodással történt születése következtében a III.r. felperes egészséghez fűződő személyiségi jogának sérülése mellett, valamennyi felperes esetében sérült a teljes és egészséges családban éléshez fűződő személyiségi jog. A szülők - az I.r. és II.r. felperes - esetében a család korábbi nyugodt kiegyensúlyozott élete megváltozott, a beteg gyermekkel való többletgondozás miatt. Nem értett egyet az elsőfokú bíróság álláspontjával, amely szerint a IV-VII.r. felperesek (a testvérek) esetében a III.r. felperes egészségkárosodása folytán nem jelentkeztek olyan hátrányok, amelyek a nem vagyoni kártérítést indokolnák; a szülők a sérült gyermek miatt a többi gyerekkel nem tudtak úgy foglalkozni, ahogyan azt a gyerekek igényelnék, illetve ahogyan azt ők szeretnék, és megváltoztak a korábbi családi programok, mindez pedig olyan hátrányt jelent a gyermekek számára, amely a nem vagyoni kártérítés iránti igényüket megalapozza. Abban viszont egyetértett az

elsőfokú bírósággal, hogy B.M. halála miatt a III-VII.r. felpereseknél olyan hátrány nem jelentkezik, amely indokolná a nem vagyoni kártérítéssel történő kompenzációt. Valamennyi körülményt értékelve a másodfokú bíróság az I-III.r. felperes részére megítélt nem vagyoni kártérítés összegét felemelte, míg a testvérek, a IV-VII.r. felperesek esetében személyenként 1.000.000 forint összegű nem vagyoni kártérítés megfizetésére kötelezte az alperest. Az elsőfokú bírósághoz hasonlóan a másodfokú bíróság is az ítélethozatalakor irányadó ár- és értékviszonyokat vette alapul a nem vagyoni kártérítés összegének a meghatározásánál, a késedelmi kamat fizetési kötelezettséget ezért nem a károkozás időpontjától, hanem az elsőfokú határozat meghozatalának időpontjától állapította meg. Az elsőfokú bíróság által megállapított vagyoni kártérítés összegével egy tétel kivételével egyetértett: az egyes vizsgálatokon, beavatkozásokon, fejlesztéseken való megjelenések számát is figyelembe véve a kísérő költségét 100.000 forintról 250.000 forintra emelte fel, így az alperes által fizetendő hátralék összesen 9.464.576 forint.

A jogerős ítélet ellen az alperes nyújtott be felülvizsgálati kérelmet és annak hatályon kívül helyezését és új határozat meghozatalát kérte, a nem vagyoni kártérítés összegét az I.r. felperes esetében 2.000.000 forintra, a II.r. felperesnél 1.000.000 forintra, a III.r. felperesnél 3.000.000 forintra, az I-II.r. felperes esetében megállapított vagyoni kártérítést 3.000.000 forintra kérte leszállítani, míg a IV-VII.r. felperesek keresetének elutasítását kérte. Arra hivatkozott, hogy a jogerős határozat jogszabálysértő, mert az ítélet ellentétes a Pp. 177. § (1) és (2) bekezdésével, a 182. § (3) bekezdésével, a 199. § rendelkezésével és a 206. § (1) bekezdésével, valamint a 215. §-ával. Álláspontja szerint nem teljes körű a lefolytatott bizonyítás, mert az alperesi szakértői vélemény értékelését mellőzte a bíróság, amiatt pedig nem megalapozott döntést hozott. A jogerős ítélet nem tartalmaz megalapozott indokolást a meghalt „B” magzat halála és az alperesi ellátás közti okozati összefüggés meglétére, az alperesi kimentési kötelezettség alkalmasságát nem vizsgálta, azt érdemben nem értékelte. A III.r. felperes egészségkárosodásával összefüggésben kialakult hátrányokat eltúlzottan értékelte, így a megállapított kártérítési összeget jogellenesen, eltúlzottan határozta meg. Kifogásolta, hogy az M. nevű gyermekkel összefüggésben megállapított kártérítési felelősségnél szakértői kompetencia hiányában készített szakértői véleményre alapította a bíróság a döntését; nem vett igénybe infektológus szakértőt, az általa becsatolt szakértői vélemény pedig pont azt igazolja, hogy az I.r. felperesnek semmiféle bizonyított fertőzése nem volt, és ha a bakteriális vizsgálatot el is végzik augusztus 19-én, annak pozitív eredménye esetén is csak 2-3 nap múlva kezdődhetett volna el a célzott antibiotikus terápia, ez pedig a koraszülés időpontját nem halaszthatta volna el. A GBS fertőzés nem volt igazolható, a hüvelyi kolonizáció oki szerepe a koraszülés kialakulásában nem bizonyítható, a hüvelyi bakteriális vizsgálat elmaradása és a koraszülés létrejötte közötti okozati összefüggés nem állapítható meg. Hivatkozott arra is, hogy bizonyított: az alperes vizsgálta a magzatok elhelyezkedését, és annak eredményéhez képest a szülés módja megfelelően került megválasztásra, és amennyiben a bakteriális leoltást elvégzi, akkor sem lett volna lehetőség az éretlen magzatok szülése megindulásának késleltetésére, így a szülés e tekintetben sem folyhatott volna le másként. Ebben az esetben pedig nem áll fenn az alperes kártérítési felelőssége a Márk nevű gyermek halálával összefüggésben. Infektológus szakértő igénybevétele esetében az alperes a felelőssége alól eredményesen tudta volna kimenteni magát. A halott M. nevű gyermek halálával összefüggésben nincs olyan bizonyíték, amely a IV-VII. felperesek esetében tényleges károsodást igazolna, nincs olyan többlettényállási elem, mely bármilyen összegű kártérítést megalapozna. Nem tartalmaz a jogerős ítélet olyan indokolást, mely rögzítené, hogy a felperesek esetében a kártérítés összecszerűségének melyik része igazodik a III.r. felpereshez, és melyik része a Márk nevű gyermek miatti hátrány reparációjához, ezért az ítélet emiatt is megalapozatlan.

A felperesek felülvizsgálati ellenkérelmükben a jogerős ítélet hatályban tartását kérték.

A Kúria a Pp. 270. §-ának (2) bekezdése és a 275. §-ának (2) bekezdése alapján azt vizsgálta, hogy a jogerős ítélet felülvizsgálattal támadott része a felülvizsgálati kérelemben megjelölt okokból jogszabálysértő-e.

A felülvizsgálati kérelem nem alapos.

A felperesek a keresetükben vagyoni és nem vagyoni károkat érvényesítettek; valamennyi felperes követelt nem vagyoni kárt, míg vagyoni kárt az I.r. és II.r. felperesek. A kártérítési követelésüket arra alapították, hogy az alperes több hibája miatt a III.r. felperes egészségkárosodottan született, míg a megszületett B.M. meghalt. A korábban hozott közbenső ítélet megállapította az alperes kártérítő felelősségét a III.r. felperes egészségkárosodott születése miatt valamennyi felperesnek okozott károkért, míg a tartalmában részitéleti rész hatályon kívül helyezte a meghalt gyermek miatti károsodással összefüggő követelést. Ugyanakkor a közbenső ítélet indokolása a meghalt gyermek („B” magzat) halála esetében is megállapította az alperes jogellenes és felróható magatartását; mégpedig azért, mert ugyanazon több ok okozta az ikerszülésnél a III.r. felperes károsodott állapotát, illetőleg az M. nevű gyermek halálát. Az összecszerűsége folytatott jogerős ítélet helyesen utalt arra, hogy az M. nevű gyermek esetében kártérítési felelősség fennálltáról nem rendelkezett a közbenső ítélet, ezért az új eljárásban hozott ítélet megállapította, hogy ugyanazok az okok - hibák - eredményezték a „B” magzat halálát, mint a III.r. felperes egészségkárosodását. A jogerős közbenső ítélet eldöntötte azt a kérdést, hogy a III.r. felperes egészségkárosodásával kapcsolatban a felpereseket ért károkért az alperes kártérítési felelőssége fennáll, ez utóbb a kár összecszerűségére folytatott eljárásban már nem tehető vitássá. Az alperes tehát a Ptk. 355. §-ának (1) bekezdése alapján köteles megtéríteni a felpereseknek a Ptk. 355. §-ának (4) bekezdése szerinti mértékben a vagyoni és nem vagyoni káraikat. Ezért a III.r. felperes egészségkárosodásával összefüggésben csak a kár összecszerűsége volt a kérdés, egyfelől erről szól a felülvizsgálattal támadott ítélet, másfelől, mivel a meghalt gyermek esetében a közbenső ítéletnek felelősséget megállapító rendelkezése nem volt - nem csak praktikus okok miatt, hanem jogilag is - lehetőség és szükség is volt az e miatti felelősség megállapítására ebben az ítéletben, mintegy a közbenső ítélethez kapcsolva. Ezt tehát a jogerős ítélet jogszerűen megtehetette, ezért mindkét gyermekkel (III.r. és a meghalt gyermek) kapcsolatos károkozás miatti kártérítések megállapításáról van rendelkezés a felülvizsgálattal támadott ítéletben. Az alperesnek több felróható ok miatt következett be a felperesek károsodása, annak folytán, hogy a III.r. felperes egészségkárosodott, az M. nevű gyermek pedig meghalt. A felülvizsgálattal támadott ítélet e körben helyesen állapította meg az alperes jogellenes és felróható kárt okozó magatartását a meghalt gyermek vonatkozásában is.

A felülvizsgálati kérelemben tévesen hivatkozik az alperes arra, hogy a jogerős közbenső ítélet ellen indított perújítási eljárás akadálya lenne a kár összecszerűsége tárgyában hozott ítélet elbírálásának. Ez a perújítási eljárás arra sem ok, hogy a felülvizsgálati eljárás felfüggesztésre kerüljön; az ítéletnek van jogerős közbenső ítéleti alapja.

Arra is alaptalanul hivatkozik az alperes a felülvizsgálati kérelmében, hogy ez az ítélet olyan bizonyításon alapul, amely - legalábbis részben - nem kompetens szakértői véleményen alapul. Infektológus szakértő bevonását hiányolja az alperes, illetőleg azt, hogy bár indítványozta, de nem rendelt ki a bíróság ilyen szakértőt, így a kártérítő felelősség alóli kimentése a bíróság hibájából maradt el. A bíróságok részéről a perben beszerzett és rendelkezésre álló bizonyítás értékelése helyesen történt a Pp. 206. § (1) bekezdése alapján és nem kellett - több okból sem - infektológus szakértőt kirendelni ebben az eljárásban, a megelőző szakban pedig a hiánya nem kifogásolható. Elsősorban azért, mert tény, hogy az alperestől elvárható magatartás a terhes anya kórházi felvételekor - az ismert körülmények miatt - az volt, hogy mintát vegyenek a hüvelyváladékból és megvizsgálják. Az tény, hogy ez elmaradt, de a császármetszésnél vett mintából olyan baktérium

tenyésztett ki, amely a koraszülést előidézhetheti. A mulasztás miatt nem lett eredmény és nem történt meg az antibiotikus kezelés indítása sem. Így pedig kimondható, hogy a felelősség alól csak akkor mentesülhetne az alperes, ha a tőle elvárható gondosságnak megfelelően jár el; vett volna mintát, és az eredmény a fertőzést kizárta volna. A kezelés ugyanis eredményes lehetett volna, s az adott esetben a tünetmentességnek nincs jelentősége az igazságügyi szakértői vélemény megállapítása szerint. A szakértői kompetencia hiánya azért nem alapos kifogás, mert ami a felelősség megállapításánál lényeges kérdés, az szülészeti szakkérdés volt, erre helyesen hivatkoznak a felperesek is a felülvizsgálati ellenkérelmükben. Az alperes által hiányolt infektológus szakértőre ugyanez vonatkozik, miután annak, ami bekövetkezett más oka is volt, ami az alperes kártérítési felelősségét megalapozza. Így az, hogy a magzatok elhelyezkedését nem ismerte meg az alperes és ahhoz képest a szülés módját nem megfelelően választotta meg. Több ok is lehet a kártérítési felelősség alapja, és egy ok is elég ennek a megállapítására. Minderre figyelemmel jogszerűen mellőzték a bíróságok a további szakértői bizonyítást.

Az alperes alaptalanul hivatkozik arra is a felülvizsgálati kérelmében, hogy a jogerős ítélet nem határozza meg, hogy az M. gyermek halálával összefüggésben milyen kára van a IV-VII.r. felpereseknek. A másodfokú ítélet egyetértett e körben az elsőfokú ítélet megállapításával, miszerint esetükben emiatt nem állapítható meg hátrány.

Alaptalanul hiányolja az alperes, hogy nincs szétválasztva a kár a tekintetben, hogy milyen kárt - hátrányt - okozott a III.r. felperes állapota, illetőleg M. halála. Valóban nincs ilyen szétválasztása a kárnak, miután nem is lehet és emiatt nem is kell ezt megtenni, a hátrányok együttes értékelése helyesen megtörtént, ami elegendő a károk megállapításához.

A jogerős ítélet valamennyi felperes esetében a személyhez fűződő jogsértést és a hátrányokat jól meghatározta. Ezért a nem vagyoni kártérítésnél csak az összecszerűség helytállósága volt a kérdés; a jogsértés súlya, hátrányok értékelése helyesen megtörtént. Az összecszerűség a nem vagyoni és a vagyoni kártérítésnél a felülvizsgálati kérelemben támadott volt, de ezek tekintetében jogszabálysértést az alperes nem jelölt meg, emiatt az érdemi felülvizsgálat nem történhetett meg.

A Kúria mindezekre tekintettel a jogerős ítélet felülvizsgálattal támadott részét a Pp. 275. §-ának (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

A Pp. 270. §-ának (1) bekezdése szerint alkalmazott Pp. 78. §-ának (1) bekezdése alapján kötelezte a felülvizsgálati eljárásban pervesztes alperest a felperesek felülvizsgálati eljárási költségének a megfizetésére, míg a felülvizsgálati illetéket a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. §-ának (1) bekezdése és a 14. §-a alapján az állam viseli.

Budapest, 2014. április 30.

Dr. Havasi Péter s.k. a tanács elnöke, Dr. Almásy Mária s.k. előadó bíró, Dr. Udvary Katalin s.k. bíró

A kiadmány hitelül:

kúriai tisztviselő
HM